

Osona, reptes de futur

Creacció, conjuntament amb altres agents del territori, ha organitzat durant les últimes setmanes tres actes en el marc d'**Osona, reptes de futur**. Tots ells, amb una mirada crítica posada en els canvis a la nostra societat, els reptes i les oportunitats d'un futur que sorgeixen d'unes decisions que prendrem en l'actualitat.

El primer acte, el 24 de març, va ser la presentació del **6è Informe de Competitivitat d'Osona**, un document vinculat als projectes estratègics de la comarca i les tres grans transicions (demogràfica-social, verda i digital), amb dades exhaustives de temes com la pobresa infantil, els serveis de salut, la migració, l'envelliment, la despoblació a zones rurals, l'habitatge o els nous perfils professionals.

Com a novetat, aquest any l'informe incorpora una **anàlisi de prospectiva**, amb 11 possibles escenaris de futur a la comarca, amb la intenció d'aportar més elements a la reflexió. L'autor, **Jordi Serra del Pino**, el va explicar en el segon acte, el 20 d'abril,

Per últim, el 26 d'abril es va projectar el documental "**Ciutat en beta: el treball d'avui, la ciutat del demà**" a l'espai ETC de Vic, una reflexió sobre la incidència de les noves formes de treball en l'organització de les ciutats. Al film, experts i professionals de diferents sectors parlen de com l'automatització, les plataformes, les noves formes de comerç i el teletreball ens afecten a través d'anàlisis i d'històries personals. L'acte va incloure un debat posterior, en el que també hi van poder participar els assistents, conduït per **Alfred Vernis** i amb **Mònica Carrera, Marina Geli i Albert Cañigueral**.

Podeu ampliar la informació dels actes a les **notícies** que hem publicat al nostre web, en aquests enllaços i per ordre cronològic:

[El canvi de model econòmic planeja al debat sobre l'Informe de la Competitivitat de la comarca d'Osona](#)

["Ningú millor que els osonencs per decidir el futur d'Osona"](#)

[Les ciutats del futur, per a les persones](#)

En aquest document us deixem unes breus pinzellades amb algunes aportacions interessants que es van fer en els debats dels tres actes.

Cal tenir clar que aquest document només és un **recull de notes** del que es va parlar i debatre als actes, en cap cas són conclusions ni una declaració d'intencions. Això sí, creiem que ens poden servir per detectar alguns dels temes que més preocupen a la ciutadania i els agents del territori, emmarcats en els projectes estratègics de la comarca.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

L'OSONA ACTUAL

6è Informe de Competitivitat d'Osona

Les dades clau per seguir avançant l'agenda estratègica d'Osona

Monogràfic dels projectes estratègics

Divendres 24 de març

Sala Sert de l'edifici El Sucre, Vic

El **6è Informe de la Competitivitat de la comarca d'Osona** es va presentar el passat 24 de març a la ciutadania i els agents del territori, en un acte que es va celebrar a la sala Sert de l'edifici del Sucre de Vic. Hi van assistir una seixantena de persones.

L'acte, sota el títol "**Osona reptes de futur. L'Osona actual**", va incloure un debat obert amb tothom i unes taules de debat posterior on els presents van poder opinar sobre els reptes i oportunitats que genera el document. Aquestes opcions es van vincular als projectes estratègics de la comarca, els responsables dels quals també van fer a cada taula una breu exposició de com es troben en aquests moments.

DEBAT OBERT

- Demanda força generalitzada: necessitat de crear un **nou model econòmic** per a la comarca, diferent a l'actual, basat en la indústria càrnia. El model està esgotat, les aigües estan contaminades i durant molt de temps no s'ha fet res per canviar-ho.
- Tot i aquest missatge pessimista, es considera que Osona, sense els problemes estructurals d'altres zones com l'àrea metropolitana, té la capacitat per fer aquest canvi basat en **la tecnologia, el coneixement** i amb llocs de treball de més qualitat, que afectaria de manera transversal tota la societat.
- Cal un nou model econòmic que integri les **tres grans transicions**, en un debat.
- A Osona es pot fer un altre model, però no poden fer-ho **els mateixos que el van fer fa 20 anys**.
- Les diferències que augmenten en els eixos **població rica-pobre i jove-envellida** és un tema que preocupa.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

- També preocupen els alts índexs de **pobresa infantil i envelliment**, amb unes necessitats que caldrà definir i cobrir, com les cures a la gent gran.
- Necessitat de posar en valor la importància econòmica d'arrossegament que impulsen els **serveis de salut**.

TAULA / MILLORA DE LA SALUT I EL BENESTAR DE LES PERSONES D'OSONA

- Volem ser territori referent en tenir **cura de les persones**. Incorporarem talent, coneixement, tecnologia i innovació.
- L'Institut de Recerca i Innovació en Salut i Ciències de la Vida de la Catalunya Central (**IRIS-CC**) ha esdevingut motor de transferència del coneixement.
- Generarem respostes als reptes de **l'envelliment, la salut mental i la vulnerabilitat social**.
- Objectiu: integrar **l'atenció integrada social i sanitària** humanitzada, qualitativa i equitativa.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

TAULA / NEO (NOVA ENERGIA OSONA)

- Preocupació per l'ocupació de **parcs solars** sobre sòls agrícoles per fer la transició energètica.
- Oportunitat de les **comunitats energètiques** per acostar la ciutadania a la transició energètica i aconseguir fer-la participada.
- Com assegurar que els beneficis de la transició energètica no se'n vagin a les **empreses de l'Ibex 35** i es puguin quedar al territori.
- **Decreixement o oportunitat**, no podem continuar amb el consum actual i s'ha de començar a plantejar el decreixement com alternativa real o única.
- Tema material per impulsar la **transició energètica**.
- Mobilitat: massa cotxes, com podem eliminar **vehicle privat**.
- **Autoconsum** creix però no suficient.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

TAULA / MOBILITAT

Tema 1. Poca força des de l'**administració local** per generar canvis de mobilitat, quan des de les administracions superiors no es tenen en compte en la construcció d'infraestructures. Es posen alguns exemples:

- Segons estudi Generalitat, a Tona no és possible anar al polígon en bicicleta o caminant, s'ha de passar per sota **túnels c-17** (no hi ha ni carrils bici ni per a vianants).
- Diputació converteix **camí rural entre Tavèrnoles i Folgueroles** en carretera. No hi posa espai per a vianants ni bicis.
- **Sant Miquel Balenyà, la variant** que es farà el 2023 i que va a càrrec de la Diputació i la Generalitat no contempla carril bici ni vianants. El sobrecost per fer-ho hauria d'anar a càrrec EMD, que no té capacitat econòmica per fer-ho.
- Es fan algunes propostes:
 1. Cal suport des del territori, amb tots els agents, un ajuntament sol no té capacitat per enfrontar-se a administracions superiors. **Plans consensuats, endògens al territori.**
 2. Model Girona, **Consorti Vies Verdes** o **Oficina de l'R3** podrien ser referents de com s'han de fer les coses.
 3. Necessitat de **plans específics** i actuals, com el que caldrà fer sobre la concessió d'autobusos del 2028.
 4. Cal un **tècnic/a de mobilitat comarcal**. Només n'hi ha una, a l'Ajuntament de Vic.

Tema 2. Reducció de la **mobilitat amb cotxe**, mobilitat més sostenible.

- El **context** és favorable per fer canvis.
- Utilització excessiva del cotxe i poca del **transport públic**. La gent tampoc vol anar a peu.
- Decisions a llarg termini, Dificultat de prendre decisions polítiques a causa dels **cicles electorals**. No hi ha un lideratge ni un suport polític clar.
- Es fan algunes propostes:

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

1. Cal **sensibilització** (comerciants volen aparcaments al costat de la botiga, com es constata a Tona o Prats de Lluçanès).
2. Calen **tècniques desincentivadores i/o dissuasòries**. Valorar la gratuïtat de l'aparcament a molts llocs, si és positiu o no.
3. **Tècniques incentivadores**. A la Catalunya Nord, la compartició de cotxe està incentivada econòmicament i, a més, es promou que el trajecte finalitzi a un lloc proper al transport públic i estigui integrat a la pròpia xarxa de transport públic.
4. Cal una **planificació integral** amb tots els transports, a partir dels serveis de mobilitat que calgui oferir.
5. **Bicing elèctric**. Necessitat d'implicació de l'administració, negoci no és viable econòmicament aquí, plantejat en els termes que ho està a dia d'avui en grans ciutats.
6. Necessitat de detectar i estudiar aquells llocs clau de la comarca on es podrien dur a terme **intercanvis de mitjà de transport** (deixar bici, compartir cotxe, agafar transport públic, etc.).

TAULA / TRANSFORMACIÓ DEL SECTOR AGROALIMENTARI

- Es comparteix la **necessitat de canviar de model**, es preveu que en dos anys el model s'haurà esgotat.
- **Centres de decisió** estan fora, estan marxant els centres d'innovació.
- Si es posa focus en **tecnologia** concreta aplicada al sector agro és una oportunitat.
- Calen decisions valentes, implicar **l'administració**.
- Es parla que el model actual és fruit de les negociacions de fa vint anys amb la Generalitat on Lleida va apostar per un **model de volum**. Hi havia exemples d'altres països (Itàlia) on model era per qualitat.
- No s'ha estat prou valent en aplicar, per exemple, **normativa de purins**.
- Cal una gran iniciativa/projecte per canviar el model o en calen diferents de petites. Tot és complementari. Però cal treballar i concretar **un gran projecte** per presentar tant a les empreses com a administracions.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

- Es comenta l'oportunitat de reconvertir granges en empreses que produeixin **bolets/fermentats** com a matèria prima de la indústria farmacèutica. Actualment aquesta matèria primera es compra a la Xina. Grifols estaria interessat?

TAULA / TALENT I COLLECTIUS VULNERABLES

Desenvolupament taula:

Jordi Valldeoriola va explicar el projecte i va llançar quatre preguntes i idees per a reflexionar entre totes les persones assistents:

1. Qui podria ser membre dels patrons amb expertesa (àmbit C).
2. Implicació participació comunitària.
3. Relació amb els municipis.
4. Treball amb famílies.

Les idees que van sortir de les persones participants de la taula són:

- La importància d'**acompanyament i orientació**, d'una manera "artesanal", minuciosa i individual.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

- La **mentoria** entre iguals - la implicació de les persones joves a programes per a joves.
- Potenciar la col·laboració amb la **UVic-UCC** (voluntariat i pràctiques de les estudiants i recerca).
- El **relat**, com explicar el projecte des d'una mirada empoderada i nova i no des de la mancança, l'assistencialisme...
 - Parlar en primera persona.
 - Referents propers.
 - Experiències d'èxit.
- Noves **tecnologies** i cultura.
- El **talent** per sobre de la dificultat o la problemàtica per treballar amb els/les joves i també per explicar el projecte.
- Crear **antenes** al territori.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

L'OSONA QUE VE

Els 11 escenaris de futur a la comarca

Les conseqüències de les nostres accions en el present

Monogràfic de prospectiva

Dijous 20 d'abril

Sala Gòtica de la UVic-UCC, Vic

Jordi Serra del Pino, consultor especialitzat en prospectiva, estratègia i intel·ligència, va presentar 11 possibles escenaris de futur a Osona, dividits en tres grans grups marcats per la continuïtat, el canvi o els futurs impensats. Hova fer en un acte monogràfic a la Sala Gòtica de la UVic-UCC. Els assistents també van participar en un debat posterior a la xerrada.

El document explora diverses possibilitats d'evolució futura per a la comarca, emprant la metodologia dels **Tres demàs**, un enfocament progressiu a partir de l'evolució dels principals indicadors amb els quals treballa l'**Observatori Socioeconòmic d'Osona**.

ELS 11 POSSIBLES ESCENARIS

- **El primer demà** rep el nom de Present estès. Analitza combinacions sobre les bases de qüestions importants en l'actualitat, com són la lluita contra l'exclusió social i la generació de llocs de treball de qualitat.
 1. **Osona fracturada.** Pacte per impulsar iniciatives econòmiques en un ús intensiu de coneixement i l'economia circular. Desplegament irregular i exclusió social a zones vulnerables.
 2. **Impuls socioeconòmic.** Els principals actors socioeconòmics i socials d'Osona defineixen un pla de futur amb dos grans objectius: lluita contra l'exclusió social i pacte econòmic.
 3. **Solidaritat social.** Agents socials entomen la lluita contra l'exclusió social en solitari. No es generen molts llocs de treball d'alta qualitat però sí que es redueix l'exclusió social.
 4. **Banlieusona.** Baixada d'activitat econòmica, precarització de les condicions laborals, conflictivitat laboral. Context adient per a elements salafistes i d'extrema dreta.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

- **El segon demà.** Aborden dos grans canvis de futur a la comarca: transformació del model econòmic i un nou model de mobilitat.
 5. **Entomant el canvi.** La pandèmia i la crisi posterior no afecten massa Osona, la qual cosa provoca que no es valori correctament la profunditat de la transformació que està venint. En aquest context, el canvi tindrà un impacte més dur.
 6. **Pilotant el canvi.** Osona entén que cal preparar-se per un canvi de model econòmic i convoca un concurs internacional de projectes sostenibles, d'economia circular, amb noves vies de negoci i que generin treball d'alta qualitat.
 7. **Satèl·lit finalment.** La millora de l'R-3 permet anar de Vic a Barcelona en menys de 30'. La nova estructura, però, està concebuda des de la lògica de la metròpoli i Osona corre el risc de ser un districte més de Barcelona.
 8. **Hub central.** Osona treballa per reduir la dependència del vehicle privat en els desplaçaments intercomarcals i aposta pel transport públic com a opció preferent.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

- **El tercer demà.** Futurs impensats amb opcions concebibles en els que no hi volem pensar, les dues primeres. I una última on s'interpella la ciutadania a decidir com vol que sigui la comarca.
 9. **Nosona.** Osona esdevé un no-lloc sense identitat que perdria talent i, posteriorment, població. Davallada de l'activitat cultural.
 10. **Híperosona.** Osona queda supeditada a la dinàmica de l'àrea metropolitana. Es guanya qualitat de vida al preu de molt ennoblement.
 11. **Imagina't Osona!** Es proposa un debat perquè la ciutadania analitzi, critiqui i millori col·lectivament aquest exercici de prospectiva i decideixi com vol que sigui el futur d'Osona.

REFLEXIONS DE L'AUTOR

- Osona té reptes de futur importants, però també un gran potencial. Ha de saber trobar l'equilibri entre el **cofoisme** i el **derrotisme**.
- Hi ha grans **tendències** de canvi que no es poden controlar des d'Osona, però que n'hi ha d'altres que sí, i és aquí on s'ha de mirar de trobar consensos. Si vosaltres no ho consensueu ja ho faran els altres. Les grans empreses ja tenen les seves pròpies previsions de futur.
- Ningú millor que els **osonencs** per decidir quin han de ser el futur d'Osona.
- El futur dels territoris està vinculat als **cicles electorals** i costa molt prendre grans decisions. És un problema real, però es pot solucionar de dues maneres: amb grans temes de país amb consensos generals on cal trobar el mínim comú denominador o que sigui el territori qui assumeixi el lideratge. Cal empoderar els actors locals.
- La **prospectiva** pot ajudar aquests actors a conèixer la situació del futur per prendre decisions. Quins són els costos, els compromisos.
- Els escenaris del primer demà no van gaire més enllà i, de cenyir-nos en aquestes possibilitats, l'anàlisi del futur d'Osona quedaria molt limitada. Seria **pa per avui, però gana per demà?**
- Osona té l'oportunitat de fer quelcom diferent a altres territoris. Els fonaments, com l'**Observatori Socioeconòmic d'Osona** hi són.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

DEBAT OBERT

- Aquest informe ens ajuda a pensar. I ens l'hem d'agafar per la banda de les **oportunitats** pel que fa a la comarca.
- El **model agroalimentari** no pot continuar creixent. En això hi ha un cert consens.
- Cal un consens per resoldre el problema dels **residus**. Ara no hi és.
- La **universitat** com a centre de recerca aporta un valor afegit. S'ha d'aprofitar.
- Cal fomentar les línies d'activitat de valor afegit. Captar **talent** extern que podria sorgir de llocs com el Centre Beta, la Facultat de Medicina o el creixement dels municipis del sud d'Osona, més propers a Barcelona.
- Els ciutadans tenen dret a tenir unes bones **connexions**, però cal vigilar que llavors no generi l'efecte contrari. Potser és més important enfortir la comunicació interna que no pas la de Barcelona.
- Per què hauria de ser incompatible la **marca Osona-Barcelona**? Per què hem de tenir por a tenir bones connexions?

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

LES CIUTATS DEL FUTUR

“Ciutat en beta: el treball d'avui, la ciutat del demà”

*Una reflexió sobre la incidència de les noves formes de treball
en l'organització de les ciutats*

*Projecció del documental i debat
Dimecres, 26 d'abril
Espai ETC, Vic*

La tecnologia, la regulació i el model econòmic són alguns dels àmbits que marcaran les directrius de la futura organització de les ciutats, segons apunta el documental “Ciutat en beta: el treball d'avui, la ciutat del demà”, que es va projectar fa uns dies a l'ETC de Vic. L'acte va comptar amb un debat posterior amb **Alfred Vernis, Mònica Carrera, Marina Geli i Albert Cañigueral**, en el que també hi va participar el públic assistent.

El film reflexiona al voltant de **l'urbanisme, el territori, l'arquitectura, la mobilitat i les noves formes de treball**, entre d'altres, i exposa casos de co-livings, plataformes, l'acceleració de la digitalització des de la Covid 19 i una mirada 360° d'aquests impactes per als negocis locals i globals.

Us expliquem de manera breu què va sorgir en el debat, ordenat per temes. Només citem les frases dels ponents, la resta són de persones del públic.

UN NOU MODEL

- Marina Geli (MG). El debat més important és **el model econòmic i el model d'ocupació**, que arrossega tota la resta. Però no és senzill. Els canvis els hem de fer per a tothom o generarem desigualtats.
- MG. Estem davant d'un canvi, no sabem cap a on va. Busquem un nou sentit de viure. La **pandèmia** ha accelerat moltes coses.
- Albert Cañigueral (AC). És un debat de present, que cal afrontar amb una **mirada sistèmica**. Treball d'avui, ciutat de demà.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

- AC. **L'herència cultural i industrial** és incòmode. El que teníem abans, el passat, no ens serveix, i el futur no sabem on va. Ressorgeix una altra estructura. Però hem de tirar endavant, ens hem de fer preguntes complicades.
- Mònica Carrera (MC). Les modificacions sostenibles són i han de ser complexes i han d'integrar **diferents nivells d'organitzacions**, verticals i horitzontals.
- Oriol Estela. Què volem que passi, quin país volem? La **planificació metropolitana** ha de tenir en compte què passa al conjunt del país.

- Com es parla obertament dels canvis? A les **empreses**, a les **escoles**?
- Per què ens fa por assumir que les coses han de canviar i que són **oportunitats**?
- Un **món finit** no pot acabar creixent infinit.

UNA NOVA CIUTAT

- MC. Model urbà urbà de **desenvolupament sostenible integrat**. Compte amb les decisions, que poden comportar conseqüències indesitjades. Recettes fàcils per entendre la ciutat a vegades no funcionen. Les superilles de Barcelona han fet pujar els preus dels pisos de la zona i les molèsties als veïns, gentrificació.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

- MG. Cal que tothom pugui triar llocs vivibles, per viure, sense distinció de renda, gènere o edat. El planejament urbanista ha d'incorporar aquesta mirada. En el disseny de les futures ciutats, aquestes han de ser **igualitàries**.
- MG. Cal dissenyar i repensar pobles i ciutats igualitàries. Concepte de **ciutat cuidadora**.
- MC. A les ciutats del futur s'ha de trobar **l'equilibri** en temps real.
- MC. Cal reivindicar les **ciutats mediterrànies** antigues, amb barris amb tots els serveis i punts de trobada. Funcionava, qualitat de vida, proximitat.
- Interessant no fragmentar la ciutat en **centres**.
- Beth Piella. Vic no se sent interpelada amb el documental, **mirada molt centralitzada** en les ciutats grans. El POUM de Vic es va aprovar el 2019 i sembla que ja anem tard, vertigen.

TELETREBALL I TECNOLOGIA

- MG. La **tecnologia** ha d'estar al nostre servei, per millorar les nostres vides, per prendre decisions. Hem d'humanitzar l'impacte tecnològic.
- MG. Alerta, la tecnologia genera **addicció**. Però el teletreball permet evitar desplaçaments.
- MG. Cal marcar-se uns **horaris**, tot i el teletreball.
- AC. Persones i empreses. **Reptes de conciliació**.
- AC. Reconversió d'oficines en **coworkings**.

REGULACIÓ DEL MODEL ECONÒMIC

- MG. Important, com regular aquest nou model (plataformes, teletreball..). Cal assegurar molts actors per regular i aclarir les escales per a les **preses de decisions**.
- MG. **Sindicats** orientats a grans organitzacions i amb grans convenis. Calen noves maneres de negociació col·lectiva. La política pública es la regulació.

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

- MC. La **transició** s'ha de liderar.
- Alfred Vernis. El **mercat** va molt ràpid i les **polítiques públiques** molt lentes.
- Beth Piella. Reivindica la **taxa de comerç electrònica** per a les grans plataformes, com Amazon.

MOBILITAT

- Es prima la mobilitat entre ciutats, en detriment de la **mobilitat local**. Ciutats no desertes.
- Cal apostar per la mobilitat local. Sempre entenem la mobilitat des de **Barcelona**.
- **Renfe** no millora.
- Substituir els **combustibles fòssils** no serà fàcil.
- No pot ser que els nostres fills decideixen quin grau **estudien** en base a si poden desplaçar-s'hi.

ELS PONENTS

- **Alfred Vernis**, professor titular del Departament de Direcció General i Estratègia d'Esade.
- **Mònica Carrera** és una arquitecta experta en disseny urbà i espai públic.
- **Marina Geli** és l'actual coordinadora del Centre d'Estudis Sanitaris i Socials de la UVic-UCC i va ser consellera de Salut de la Generalitat entre els anys 2003 i 2010.
- Capítol a part per a **Albert Cañiguer**, cofundador de l'associació Ouishare, autora del documental juntament amb la productora Createl. Ell mateix es defineix així: "Soc un explorador, escriptor, ponent i consultor enfocat en els impactes socials i econòmics de les innovacions digitals que estan definint la nostra era".

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"